

Ks. Kacper Biłyk

Wychowanie do nadziei

– czyli jak walczyć w życiu o nadzieję?

Katecheza dla uczniów starszych klas szkół podstawowych

Cele:

- uświadomienie uczniom, że nadzieja powinna towarzyszyć człowiekowi każdego dnia
- motywowanie do wyznaczania sobie w życiu konkretnych celów
- ukazanie wielkiej wagi relacji międzyludzkich w walce o nadzieję
- kształtowanie w uczniach umiejętności budowania dojrzałych przyjaźni
- uświadomienie uczniom, że miłość Boga jest bezwarunkowa i nieodwołalna
- budzenie przekonania, że największym i najważniejszym źródłem nadziei dla człowieka może być jedynie Bóg
- kształtowanie umiejętności pracy w grupie

Metody: praca z tekstem, burza mózgów, rozmowa kierowana, pogadanka.

Formy pracy: zajęcia zbiorowe, praca w dwójkach, praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

Pisma Święte, wydrukowane teksty do pracy zespołowej (zał. 1), logo Roku Jubileuszowego 2025

1. Wprowadzenie

- Katechezę warto rozpocząć modlitwą o łaskę prawdziwej nadziei w sercu, własnymi słowami i prostym językiem. Przykładowa modlitwa:

Panie Jezu, który umarłeś na krzyżu i po trzech dniach zmartwychwstałeś – daj nam wiarę, że z każdej, nawet najtrudniejszej życiowej sytuacji, można znaleźć wyjście. Spraw, abyśmy zawsze Tobie ufali i pamiętali, że nigdy nas nie opuszczasz i zawsze jesteś gotów nam pomóc. Daj naszym sercom nadzieję, która pozwala odkrywać w życiu prawdziwą radość. Amen

- Po modlitwie prowadzący zaprasza uczniów do pracy w parach. Zadaniem każdej dwójki uczniów będzie krótka rozmowa na temat tego, na co mają oni nadzieję w dniu dzisiejszym. Katecheta prosi, aby kilka propozycji uczniowie wpisali do zeszytu, tytułując je „Moje małe, codzienne nadzieje”. (Przykładowe odpowiedzi: dobry obiad po przyjściu ze szkoły, łatwy sprawdzian z fizyki, dobry humor moich rodziców, wspólne wyjście z kolegami, brak zadań domowych).
- Po krótkiej pracy uczniów prowadzący prosi kilku z nich o przedstawienie swoich odpowiedzi. Podsumowuje je tymi lub innymi słowami: *Spójrzcie, nadzieja jest czymś, co towarzyszy nam tak naprawdę każdego dnia – wiele jest dobrych rzeczy, na które czekamy i które mogą nam dać szczęście. Gdyby nie nadzieja, nasze życie byłoby pozbawione kolorów, nudne i jałowe. Tak naprawdę nadzieja podtrzymuje nas przy życiu.* Można w tym miejscu zacytować słowa papieża Franciszka z bulli ogłaszającej Rok Jubileuszowy 2025: **„Wszyscy mają nadzieję. Nadzieja jest obecna w sercu każdego człowieka jako pragnienie i czekanie dobra”**.

2. Rozwinięcie – jak walczyć o nadzieję?

A. Mieć cel w życiu

- Prowadzący tłumaczy uczniom, że w naszym życiu mamy nadzieję nie tylko na rzeczy małe i codzienne (jak te wymienione wcześniej), ale również na rzeczy wielkie. Katecheta na środku tablicy zapisuje hasło „Nasze wielkie nadzieje” i rozpoczyna burzę mózgów, prosząc uczniów o przykłady bardzo ważnych rzeczy w życiu, na które mamy nadzieję – zapisuje je na tablicy, a uczniowie w zeszytach (przykłady: ukończenie szkoły, dobre studia, dobra praca, założenie rodziny, szczęśliwe małżeństwo, posiadanie prawdziwego domu, liczne przyjaźnie, wsparcie w życiowych trudnościach, pogłębienie swojej wiary, odnalezienie szczęścia, Bóg).
- W dalszej części katechezy prowadzący prosi o pomoc dziesięciu ochotników, którzy ustawiają się na środku sali, przodem do pozo-

stałej części klasy. Każdemu z nich daje kartkę, na której umieszczone są kolejne „wielkie nadzieje człowieka” (zał. nr 1). Zadaniem uczniów jest ustawienie się w takiej kolejności, w jakiej poszczególne nadzieje będą mogły zrealizować się w życiu.

1. Ukończenie szkoły podstawowej
 2. Ukończenie szkoły średniej
 3. Dostanie się na wymarzone studia
 4. Ukończenie studiów
 5. Znalezienie dobrej pracy
 6. Założenie szczęśliwej rodziny
 7. Wychowanie własnych dzieci
 8. Spokojna emerytura
 9. Zestarzenie się ze swoją żoną/mężem
 10. Życie wieczne
- Kiedy uczniowie ustawią się w kolejności, katecheta krótko podsumowuje: *Poszczególne cele, które obieramy na różnych etapach drogi naszego życia sprawiają, że z nadzieją idziemy do przodu – stajemy się pielgrzymami nadziei. Jeśli chcemy mieć w swoim sercu nadzieję, która daje smak naszej codzienności – musimy mieć konkretne cele, do których dążymy i które chcemy osiągnąć. Niezwykle ważne jest, aby mieć pomysł na samego siebie i na swoje życie.*

B. Podtrzymywać silne relacje

- W dalszej części katecheta przeprowadza z uczniami krótką pogadankę, zadając pytania:
 - * *Czy człowiekowi zawsze udaje się zrealizować swoje cele? (Nie).*
 - * *Co może pokrzyżować ludzkie plany? (Choroba, śmierć bliskiej osoby, stracenie pracy, niewierność w małżeństwie).*
 - * *Czy w takiej sytuacji człowiek w dalszym ciągu może mieć w sercu nadzieję, kiedy jego cele się nie zrealizują? (Tak, jeśli w tym wszystkim nie pozostanie sam).*

- Katecheta mówi: *W sytuacjach wyjątkowo trudnych tymi, którzy pomagają nam mieć nadzieję, są nasi przyjaciele.*
- Następnie katecheta dzieli klasę na trzy grupy, zadając im poszczególne pytania:
 - * Grupa 1: *Jaki powinien być prawdziwy przyjaciel?*
 - * Grupa 2: *Co robić, aby przyjaźń trwała i się rozwijała?*
 - * Grupa 3: *Co może zniszczyć przyjaźń?*

Przykładowe odpowiedzi grup:

Grupa 1 Przyjaciel powinien być: wierny, uczciwy, szczerzy, lojalny, wyrozumiały, cierpliwy, współczujący, pomocny, serdeczny, życzliwy.

Grupa 2 By rozwijać przyjaźń, przede wszystkim trzeba spędzać ze sobą czas i podtrzymywać kontakt. Ważnym elementem jest pytanie drugiego człowieka o jego życie, chęć poznawania. Nie może też zabraknąć gotowości do niesienia pomocy zawsze wtedy, kiedy przyjaciel będzie jej potrzebował. W czasie jakichkolwiek nieporozumień kluczowa będzie rozmowa, a w razie potrzeby – umiejętność przebaczenia. Potrzebna będzie także cierpliwość – każdy ma swoje wady, przyjaciele powinni je nawzajem poznać i pomagać nad nimi pracować.

Grupa 3 Przyjaźń może zostać zniszczona przez: zaniedbanie kontaktu, unikanie spotkań i rozmów; opuszczenie bliźniego wtedy, kiedy najbardziej potrzebuje; nieuczciwość i kłamstwo; zdradzenie tajemnic przyjaciela; obmowę i dwulicowość; zazdrość.

- Katecheta podsumowuje tę część katechezy: *By z nadzieją w sercu iść przez życie, potrzebujemy nie tylko konkretnych celów, ale także bliskich relacji – przyjaźni. By zbudować przyjaźń, potrzeba wiele wysiłku, ale to właśnie dzięki prawdziwym przyjaźniom możemy mieć w sercu nadzieję nawet wtedy, kiedy wszystkie nasze życiowe plany legną w gruzach. Jedynie doświadczenie miłości nieodwołalnej i bezwarunkowej (jak mówił Benedykt XVI) może zrodzić w sercu człowieka prawdziwą nadzieję, której nic nie zdoła zniszczyć.*

C. Rozwijać swoją wiarę

- W ostatniej części katechezy prowadzący zaprasza do odczytania fragmentu z listu św. Pawła do Rzymian (Rz 8,35-39):

Któż nas może odłączyć od miłości Chrystusowej? Utrapienie, ucisk czy prześladowanie, głód czy nagość, niebezpieczeństwo czy miecz? (...) Ale we wszystkim tym odnosimy pełne zwycięstwo dzięki Temu, który nas umiłował. I jestem pewien, że ani śmierć, ani życie, ani aniołowie, ani Zwierzchności, ani rzeczy teraźniejsze, ani przyszłe, ani Moce, ani co wysokie, ani co głębokie, ani jakiegokolwiek inne stworzenie nie zdoła nas odłączyć od miłości Boga, która jest w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.

- Katecheta proponuje uczniom wspólne zaśpiewanie piosenki „Nadzieja – Jezus Król wiecznej chwały”: <https://www.youtube.com/watch?v=Qvp93ebFp2U>
- Następuje analiza przeczytanego fragmentu Pisma. Katecheta zadaje uczniom pytania:
 - * *Jakie zagrożenia mogą spotkać człowieka w ciągu jego życia?* (Utrapienia, uciski, prześladowania, głód, nagość [ubóstwo], niebezpieczeństwo, miecz).
 - * *Jak wymienione zagrożenia wpływają na ludzką nadzieję?* (Osłabiają ją).
 - * *W jaki sposób w tak trudnych warunkach człowiek może mieć nadzieję?* (Wierząc, że obok jest Ktoś, kto miłuje i nie opuszcza >>> „we wszystkim tym odnosimy pełne zwycięstwo **dzięki Temu, który nas umiłował**”).
 - * *Co może sprawić, że Bóg przestanie miłować człowieka?* (Absolutnie nic. Nic nie jest w stanie odłączyć człowieka od miłości Boga).
- Prowadzący dokonuje podsumowania: *W naszym życiu mogą być również takie chwile, w których nie tylko nie uda się zrealizować*

swoich zamierzeń, ale w których brakuje przyjaciół i ludzi, którzy nas wesprą. Jednak także wtedy można mieć nadzieję – bez względu na wszystko, Chrystus zawsze będzie z nami. Warto rozwijać relację z Nim, bo ona może pozwolić człowiekowi przetrwać nawet największe próby.

3. Podsumowanie

- Katecheta pokazuje uczniom logo Roku Jubileuszowego 2025. Prosi, by zastanowili się, dlaczego może być ono dobrym podsumowaniem tej lekcji (Idziemy jako przyjaciele za Chrystusem. Postać idąca na przód trzyma się kotwicy – krzyża.)

- **Notatka:**

Temat: Wychowanie do nadziei – czyli jak walczyć w życiu o nadzieję?

- * „Moje małe, codzienne nadzieje” (praca w dwójkach)
- * „Nasze wielkie nadzieje” (burza mózgów)
- * Jako notatkę podsumującą można wykorzystać słowa Benedykta XVI:

Potrzebujemy małych i większych nadziei, które dzień po dniu podtrzymują nas w drodze. Jednak bez wielkiej nadziei, która musi przewyższać pozostałe, są one niewystarczające. Tą wielką nadzieją może być jedynie Bóg, który ogarnia wszechświat, i który może nam zaproponować i dać to, czego sami nie możemy osiągnąć. Bóg jest fundamentem nadziei.

- Modlitwa na zakończenie

Ukończenie szkoły podstawowej	Ukończenie szkoły średniej
Dostanie się na wymarzone studia	Ukończenie studiów
Znalezienie dobrej pracy	Założenie szczęśliwej rodziny
Wychowanie własnych dzieci	Zestarzenie się ze swoją żoną/mężem
Spokojna emerytura	Życie wieczne